

nem elég ez Neked? Hiszen még csak nem is panaszkodom a szétszakítottság miatt! Érted és miattad, még szétszakítottnak lenni is jó! De, de... olyan megalázó, hogy még az anyaggal egy szinten sem mutatod meg magad. Miért kell magad az anyag alá, az anyag mögé aláznod, kicsinyítened?... Úgy gondolom, ahhoz, hogy bejussak mennyei országodba, ahhoz az anyag csábítását legyőzve kell keresnem Téged. Tehát az anyag vonzási energiáit meghaladó vágy kell, hogy kinőjön bennem irányodban. De - bocsáss meg, Uram, Te az ellenfélnek drukkolsz! Pontosabban: nekem drukkolsz, miközben az ellenséget erősíted. Mindent megteszel, hogy az, ami odaáll kettőnk közé, az fogható, látható, hallható és bővíthető legyen. Ráadásul bennem is csak ennek az "elnyelő zónának" érzékelésére építettél ki erős antennákat... Miért ez a bújódsi, Uram? És ha már derogál Neked, hogy a teremtett anyaggal versenyezz plaszticitásban, legalább az ima csendjében hengerítenéd el előlem az anyag függönyét! De Te vagy a megmondhatója, mily ritkán teszed ezt - és akkor sem erőfeszítéseim gyümölcseként. Tudom, hűtlenségem sem mire sem jogosít fel. De most nem jogról van szó! Most Rólad van szó, a Szeretetről! Ha szeretsz, akkor ki kell, hogy lépjél a magad emelte bástyák mögül és harcolnod kell értem, hogy ne legyek hűtlen! Ha Te előbb szeretél, mint én, akkor a viszont szeretetemet is segítened kell! És ha nyomorúságom mélységéből kiáltok, akkor Neked nincs jogod bújócskát játszani! Elő kell lépned, Uram, meg kell mutatnod lenyűgöző szépségedet, latba kell vetned szabadságom megnyeréséért mindazt, amivel rendelkezel. Tűrheterlen, hogy az otromba teremtmény hangosabb legyen Nálad, hogy jobban rá legyek hangolva, jobban hozzáigazítva, mint Hozzád! Jól tudom, hogy a közeli Föld nagyobbak látszik, mint a távoli Nap, akármilyen óriási legyen is az utóbbi. De Te, Uram, nem vagy távol. Vagy mégis? Ráadásul mit tegyenek azok a testvéreim, akik az Uránusz éjszakai oldalán élnek és sohasem látják a Napot? Ma ezek vannak döntő többségben. Csak az anyagot látják, Téged nem. Ezeknek még azt a kis antennát sem szerelted be, amit nekünk, keresőknek, legalább beszereltél? Így most nem tudom, ők a bűnösök vagy Te, a Mindenható bizonyultál elégtelenül hatékonynak? Mondjam azt: gyengének?

Uram, ne íródd fel bűnül ezt a perlekedést, de egyszer ki kell veszekednem magam. Nem azért, hogy bántsalak. Azért, mert jobban akarlak szeretni. Buta emberi agyammal másként rendezném be a világot, mint Te. Ez a perlekedés butaságom megmutatása Neked, de talán kézfogás is néhány testvérrel, akik ugyancsak szeretnének jobban érteni és jobban szeretni. Kézfogás a testvérrel, aki szenved, hogy saját teremtményeiddel takarod el magad.

A veszekedők mindig csak a saját hangjukat hallják. A veszekedés két dühös ember monológja. A perlekedőhöz úgy illik, hogy csak a saját hangját hallassa. Majd

csendesebb perceimben, amikor lefogod szemeim az anyag elől, próbálom meghallani válaszodat. És hogy miért vagyok most indulatos? Mert ugyebár a veszekedéshez ez is kell. Általában a veszekedő elégedetlen a másikkal. Én beismerem: elégedetlen vagyok önmagammal. De első szóra kényelmesebb Rád hárítani a felelősséget, és azt mondani: elégedetlen vagyok Veled. Ha képes leszek meghallani válaszodat, abból már azt is tudni fogom, miben vagyok elégtelen Neked, mert amiatt vagyok elégedetlen önmagammal.

1973

DR. NAGY BÁLINT

PARADOX GONDOLATSZIKRÁK – A PÁTER LEGÚJABB FÜZETÉNEK OLVASÁSA KÖZBEN...

Bulányi György írásait, vagy prédikációinak sztenogramjait olvasni, különösen rendszerelvű gondolkodó számára, mindig élmény. Akkor is, ha különböző műveinek, gyűjteményeinek összehasonlítása a közvetlen következtetésre, tehát cselekvésre vonatkozó indukciójának elég tág határok közötti ingadozását fedezi fel. Ha nagyon odafigyelünk rá, azt is megállapíthatjuk, hogy ennek oka a Páter korának teljesen ellentmondó, szeizmikus érzékenysége a közelmúlt és jelen történéseire. Vagyis Bulányi páter – a maga aktív szellemi életének utolsó percéig folyamatosan változni fog, önmagához viszonyítva is. Ez permanens önszembesítésének, létező álláspontjának a történések szűrőjén történő állandó szelektálásának törvényszerű eredménye. Ugyanakkor a szándékolt didaktikájának eredményeként tervezett cselekvésgerjesztés, kitűzött céljának hullámmása – belső vívódásokra valló ingadozásnak, sőt néha ellentmondásának oka.

Olvasás közben, gyors olvasás esetén fókuszálók csak a szövegre. Vagyis szellemi tevékenységem ilyenkor csak a szöveg felfogására, megértésére szorítkozik. Normális olvasásnál azonban – saját, azonos témában létező ismereteim és alapjukon kialakult saját álláspontommal szembeállítva – mintegy ellenőrzöm a szöveget. A tudatalattim határán jóváhagyó, kételkedő, vagy ellenkező gondolatszikrák vagy reflexek gerjednek.

A Páter írásainál és mondanivalójánál azonban gyors olvasás szóba sem jöhet. Mondanivalójának dinamikája, folyamatos belső dialektikája sokkal nagyobb

szellemi amplitúdókon mozog annál, minthogy a gondolkodó, nemcsak befogadó jellemű, olvasóban ne kelte szellemi reakciókat. Rövid ismeretségünk ellenére, be kell vallanom, hogy elfogult vagyok a Páterrel kapcsolatban. Ennek okait most nem lenne feladatirányos részletezni.

– Az első és legáltalánosabb ösztönös szellemi gerjedésem az, hogy ha a Páter a történelmi középkorban születik, az eltelt ötven évben betöltött egyházi státuszában, életét nagy valószínűséggel máglyán fejezi be. Aligha tudok azonban megjelölni olyan kort, amikor az egyházat működtető klérus hihetetlen bonyolult dogmafüggönyű színpadán nem ejtették volna bele a sűgőlyukba. A nyilvánosan és tanúságtétellel kinyilvánított fausztii jellemet egy hit- téglából, a „beavatottak” kasztjával épített, hegemon uralmú, oligarchikus, irgalmatlan keménységgel zárt szervezet természetéből eredően nem viselhet el. Annál kevésbé, minél inkább elszánt, hogy a történelmen átívelő szellemi hatalmát bármely eszközzel fenntartsa. Jaj ennek az építménynek, ha a téglá, a hit nem valódi. Vagyis, ha nem a feltétel nélkül befogadott dogma benne a ragasztó. Itt értem ahhoz a didaktikai ponthoz, amikor kommentár nélkül le kell írnom a páter prédikációinak olvasása közben gerjedt tudatközi, rendszerelméleti álláspontomból származó gondolatreflexeimet. Ezeket egy könyvszerető ember szemében nem eléggé elítélhető módon vagy az írás margójára, vagy bármire, ami elém kerül és fehér, rásteno-grafálok.

Az első szikra, hogy a páter hitet hirdet, vagy meggyőződést gerjeszt? Szerintem a feltétel nélkül befogadónak van hite, a kételkedő tudósnak alternatív meggyőződése lehet. Hit – tudomány – kétség azonos témában megfér-e együtt? Világszemlélet és szakmai diszciplína valahogy illeszthető. Lássuk pl. Dr. Papp Lajost, a kiváló szívsebészt és mélyen hívő embert. A datális szintű funkcionális anatómia, mint szaktudás összeegyeztethető a teremtésben való hittel. De az, aki fel meri tenni a kérdést, hogy Jézus tényleg feltámadt-e, vagy hogy nő családapája volt-e, az a klérus által a maga hallgatástörvénye alatt betömörített és nyelhetővé csiszolt alapdogmát bontja meg. És jaj a hitpiramisnak, ha a plebsz elkezd kételkedni. Különösen egy olyan világban, amelyben a profit tömegének 70%-át spekulatív blöffel, vagyis hazugsággal vagy csalással nyerik. Nem értékrementéssel. Ennek megfelelően gazdasági (piaci) siker elvévé vált a pókerjátzsma alapelveként ható bizalmatlanság.

– A hit ott hal meg, ahol a kétség születik;

– A tudomány addig él, amíg a kétség. Egymás nélkül nem létezhetnek;

– A gondolkodónak meggyőződése van, nem hite. Még akkor is, ha az hamis;

– Kétkelkedhet-e egy hívő katolikus, vagy addig az, amíg hisz;

– A páter a klérussal vagy az egyházzal, mint rendszerrel vitatkozik;

– Volt-e egy szervezetrendszer, amely regnálása területén és idején több bünt követett el, mint a klérus;

– Hol fejeződik be a klérus, és hol kezdődik a vallás, mint világfelfogás, vagy annak dogmái alapján kialakított, tömegmagatartást szabályozó isteni parancsolatnak az elfogadása;

– Ennyi végzetes tévedés és hiba után, melyet az egyház elkövetett, milyen más intézmény lett volna képes fennmaradni? A dogmáknak vagy az alkalmazkodásnak volt-e ebben nagyobb szerepe? Vagy a dogmák állandósága lefelé és az alkalmazkodás felfelé, vagyis a kard és kereszt egymás kihasználásáról szóló szerződése a megmaradás pillére?

– Mit kezd azonban az egyház, egy emberi ösztön szintre degradált és orientált globális hatalommal, amely értéknélküli, gazdagságilag virtuális papírtömeggel vásárolja fel a világot minden tényezőjével és magával az emberrel együtt, amelyben azonban minden módszer és eljárás ellentétes az elfogadott isteni parancsolatokkal. Miközben egész felfoghatatlan nagy hatalma azon múlik, hogy az emberiséggel el tudja-e hitetni, hogy bankok által kreált toalettpapírja érték. Meddig tűrhet ez a hatalom a maga természetével ellentétes erkölcsi szabályokat és magatartást hirdető más világszemléletet hirdető hatalmakat. És mivel az egyház nem, vajon a vallás, a maga ösztönösségéből fakadóan megütközik-e ezzel, vagy a békesség jézusi jelszavával, isten bárányaként engedi magát a vágóhidra vagy pusztulásba vinni, vagy programozott eunukká klónozni? A végletekig koncentrált tőke néhány „tulajdonosának” kiszolgálójaként?

– Ha jól sejtem Makovecz úrnak is, nekem is az a nagy kérdésem, mire bátorítsuk az embert. Bármely áron védje meg magát még időben, amíg még van emberi mivolta, vagy tíz évenként két milliárdja haljon éhen, vagy elpusztításra kerüljön? Amit meghagynak, az meg egy klónozott falanszterben váljon végrehajtó automatává?

– Kimenjen, tehát az utcára és védje magát, amíg még van emberi formája, vagy az engedelmes Jézus türelmével várja halálát, megváltva mindenki által most már önmagát.

– Tudós tehát Bulányi páter vagy igehirdető. Dogma az ige vagy alkalmazott életelv. Még nem tudtam eldönteni, de hogy napok, hetek óta ezen (is) töprengök, a páter prédikációinak tulajdonítom. Mi lenne, ha Ő döntene el? Budapest 2007-04-01 Dr. Nagy Bálint – egy nem ateista, de sajátos világfelfogású plebejus.

IN MEMORIAM

INCZÉDY PÉTER

EGY CSEPP EMBERSÉG...

Talán sokan emlékeznek még erre a címre, ami a Magyar Rádió - akkor még Kossuth néven, ma MR-1-en - sugárzott különböző ismert hazai személyiségeket megszólítva a sorozatban, majd az elhangzottakat könyv alakban is megjelentette. Levelet írtam a műsor szerkesztőjének abban a reményben, hogy Gyurka bácsinak is jut majd egy oldal az „Egy csepp emberség” című könyvben. Ha már egy lélegzetnyi riportidőt nem szenteltek akkor neki.

Íme a levél, megszólítás nélkül másolom ide:

Először csak figyeltem erre a műsorra, később megszerettem. Megszerettem, mert egy lélegzetnyi időre megállásra készített. A műsorban megszólalóknak ars poeticáját hallottam ki, a megidézett mesterek mondataiban. A megszólalók legtöbbször már elhunyt gondolkodók napjainknak szóló üzenetét tolmácsolták. Magam most szakítanék egy kicsit ezzel a gyakorlattal, mert egy köztünk élő személy tanításának egyik pillérét szeretném itt elmondani.

Egy köztünk élő emberét, aki nem politikus, nem tagja a Tudományos Akadémiának és más világi, vagy egyházi felekezetnek kitüntető címét sem viseli. Ő maga piarista tanárnak tartja magát, aki hitbéli elkötelezettségével járja az evangéliumi utat. Bizonyára sokak előtt nem ismeretlen neve sem; Bulányi György páteré, aki életével hitelesítette s hitelesíti ma is szavait, mondhatnám úgy is, hogy az ige hirdetését.

Tőle hallottam ezt az akár nyelvújításként is jellemezhető szót: a kapzsi ellentétéként megalkotott „adzi”-t. Sokan vagyunk, mert magamat sem vonhatom ki ebből a többes számból, akiket olykor a többit birtoklás vágya vezet, de szerencsére még sokan vannak, akiknél az adás előbbre való. Ők azok, akik a kapni valamit, az adni valamit-tel gondolják ellensúlyozni.

Legyen az megfogható, elfogyasztható anyagi, vagy a lélek épülését szolgáló szellemi adomány. Számomra ezért a kapzsi mellett, az önzetlen adakozás igényét kifejező „adzi” nyelvújító szó üzenete is lehet egy megállója az Egy csepp emberségnek. Már csupán csak a hegeli dialektika jegyében is.

A szerkesztő nem vállalkozott e szöveg közlésére a könyvben. Legyen hát itt ez is egy darabja emlékezésünknek.

MIKLOVICZ LÁSZLÓ

HOMÍLIA...

Nagyböjt 5., Jer 31,31-34 ; Zsid 5,7-. Jn 12,20-33

Köszöntés: ... A Jn. evangélium mondatait hallgatva az embernek az a készítése támadhat, hogy megnézze a szinoptikusokat is, hogy szerepelnek-e hasonló tartalmú mondatok náluk. Ennek a készítésnek bizony engednünk is kell, hogy jól megértsük és gondolkodásunk részévé, magatartásuk összetevőjévé váljanak ezek a jézusi tanítások. Persze nem csak a mostani év. részlet esetében kell ezt megtennünk, hanem általában is, amikor szorgalmasan olvasgatjuk a napi evangéliumot. Jelen esetben az a kellemes meglepetés ér bennünket, hogy mind a 4 evangéliumban szerepelnek Jézus követésével kapcsolatos kitételek, sőt Lukácsnál 3 esetben is. Igen magasra van téve a mérce és felmerülhet a kérdés, hogy ki tudja átugrani?

Vizsgáljuk is meg mindegyik üzenetet, hiszen igazi nagyböjti gondolatokat találunk bennük!

Mk és Mt evangéliumában szinte szó szerint ugyanazok a mondatok szerepelnek, ami nem is csoda, hiszen Mt sok mindent átvett Mk-tól, többek között ezt is. Ezt olvassuk náluk: „Ha valaki utánam akar jönni, tagadja meg önmagát, és vegye föl keresztgerendáját, és úgy kövessen engem. Aki ugyanis meg akarja menteni életét, tönkre fogja tenni, aki viszont tönkreteszi életét (érttem és) az örömmüzenetért, meg fogja menteni azt.”

Lukácsnál is nagyon hasonló a megfogalmazás, de van benne egy fontos kitétel, mégpedig ez: naponta... vegye fel keresztjét naponta, tehát nem egyszeri alkalomról van szó.

Kérdés: mit is kell értenünk Jn, Mk, Mt és Lk által közölt jézusi tanításon? Négy pontban próbálom megfogalmazni:

1. Jézus, akárcsak egy hegyivezető, ragaszkodik ahhoz, hogy tanítványai „mögötte” járjanak, ahelyett, hogy őt